

Sygn. akt II CZ 29/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego
przeciwko J. K. i M. K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lipca 2017 r.,
zażalenia pozwanych
na wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 7 grudnia 2016 r.,

**uchyła zaskarżony wyrok, pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 września 2016 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko J. K. i M. K. o zasądzenie kwoty 52 955,57 zł z odsetkami ustawowymi. Ustalił, że w dniu 22 sierpnia 2003 r. pozwani J. K. i M. K. zawarli z Kredyt Bankiem S.A. w Warszawie umowę kredytu hipotecznego na kwotę 40.000 zł na zakup mieszkania. W celu zabezpieczenia jego spłaty pożyczkobiorcy ustanowili hipotekę kaucyjną umowną do kwoty 60.000 zł obciążającą prawo własności lokalu mieszkalnego numer 21 położonego w Z. przy ulicy S.o 6. Aneksem z dnia 16 czerwca 2005 r. kredyt został przekształcony na kredyt denominowany we franku szwajcarskim (CHF). Pismem z dnia 30 sierpnia 2012 r. doręczonym dłużnikom w dniu 15 września 2012 r., Bank wypowiedział umowę z uwagi na zaległości w spłacie kredytu. W dniu 27 grudnia 2012 r. kredytodawca wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, który nie został zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności. Powołując się na umowę sprzedaży wierzytelności zawartą w dniu 16 grudnia 2014 r. z Bankiem kredytującym, powód dochodził od pozwanych małżonków jako wierzycieli rzeczowych kwoty 36 514,91 zł tytułem kapitału i 16 440,66 zł tytułem odsetek. Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo uznając, że powód nie udowodnił istnienia wierzytelności ani jej wysokości.

Po rozpoznaniu apelacji powoda, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do pozwanych J. i M. małżonków K. i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Z.do ponownego rozpoznania. Podniósł, że wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, powód wykazał istnienie wierzytelności z tytułu niespłaconego kredytu zabezpieczonej hipoteką umowną oraz wysokość objętego pozwem roszczenia. W ocenie Sądu drugiej instancji zachodziła podstawa do uchylenia wyroku z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy, albowiem Sąd Rejonowy nie odniósł się do treści aneksu do umowy przekształcającej kredyt złotowy w kredyt denominowany we franku szwajcarskim oraz nie zajął się zarzutem abuzywności zawartych w umowie klauzul waloryzacyjnych.

W zażaleniu na to orzeczenie pozwani zarzucili naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. poprzez jego niezasadne zastosowanie w następstwie błędnego przyjęcia, że doszło

do nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd Rejonowy i wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje stronie także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Obowiązujący aktualnie model apelacji pełnej zakłada, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, bazując na materiale zebranym w pierwszej instancji i prowadząc w razie potrzeby własne postępowanie dowodowe oraz stosuje właściwe przepisy prawa materialnego. Postępowanie apelacyjne powinno więc co do zasady zakończyć się wydaniem merytorycznego orzeczenia rozstrzygającego definitywnie spór między stronami. Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie jest skierowane przeciwko uchyleniu przez Sąd drugiej instancji orzeczenia pierwszoinstancyjnego, stąd ocenie Sądu Najwyższego może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie orzeczenia kasatoryjnego. Ustawowe przesłanki uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji zostały zakresłone wąsko, zaś kognicja Sądu Najwyższego ogranicza się do skontrolowania, czy istotnie doszło do nierozpoznania istoty sprawy lub też czy faktycznie istnieje w realiach rozpoznawanej sprawy konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Trafny jest zarzut skarżących, że w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła przesłanka, na którą powołał się Sąd drugiej instancji. Do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że zachodzi przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22, z dnia 15 lipca 1998 r. II CKN 838/97, niepubl. oraz z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, niepubl., wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36; z dnia 21 października 2005 r. III CK 161/05, niepubl. oraz z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1 - 2, poz. 2). Nierozpoznanie istoty sprawy ma miejsce, gdy sąd pierwszej instancji rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy; zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania; pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę; rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie; nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych lub prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26.11.2012 roku, III SZ 3/12, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy rozpoznał tak rozumianą istotę sporu między stronami, natomiast inną kwestią jest, czy uczynił to prawidłowo, a więc zgodnie z prawem procesowym i materialnym, czy należycie ustalił stan faktyczny i dokonał jego prawidłowej oceny materialnoprawnej. Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania prowadzącego do wydania zaskarżonego apelacją orzeczenia. Niewyjaśnienie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, niewłaściwa ocena dowodów lub ewentualna błędna subsumcja nie są równoznaczne z nierozpoznanie istoty sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1999 r., II UKN 589/98, OSNP 2000, nr 12, poz. 483). Wskazana w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku potrzeba analizy i oceny postanowień umowy kredytu nie uzasadniała w świetle art. 386 § 4 k.p.c. uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego, stąd orzeczono jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

aj

kc

